

Biblioteka
44°N i 20°E

Urednici
Nikola Petaković
Borislav Pantić

Copyright © 2013 za srpsko izdanje Čarobna knjiga

ISBN 978-86-7702-304-1

Nijedan deo ove publikacije, kao ni publikacija u celini, ne sme se reprodukovati, umnožavati, prešampavati niti u bilo kojoj drugoj formi i bilo kojim drugim sredstvom prenositi ili distribuirati bez odobrenja izdavača. Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač prema odredbama Zakona o autorskim pravima.

Čarobna knjiga
Beograd 2013.

David Albahari

KRAVA JE
USAMLJENA
ŽIVOTINJA

**Čarobna
knjiga**

SADRŽAJ

ČITALAC	9
VLADA RISTIĆ, APOTEKAR	10
AUTOBIOGRAFIJA	11
TRENUTAK	12
USAMLJENOST	13
ZVUK	14
POGAĐANJE	15
PET, NE VIŠE	16
STO	17
BRDO	18
KONDUKTER	19
VALZER	20
OPTUŽENI	21
NEBO	23
NADZORNIK	24
PAŽLJIVOST	25
NENAPISANA PRIČA	26
POSLEDICA	27
BOLNIČARKA	28
SLUŠALICA	29
NOĆ	30
USUD	31
MOJ OTAC U BAZENU	32
PRIJATELJSTVO	33

VEČE	34
REČENICA	35
RAZLIKA	36
MOĆ PESME	37
DEČAK	38
SLUŽAVKA	39
RAZGLEDNICE	40
SKOK	41
POMETNJA	42
SAVLADAVANJE UŽASA	43
KARTAŠ	44
SUSETKA	45
LEPOTA	46
NE MOŽE SE OD OVOGA NAPRAVITI PRIČA	47
VODA	48
KRAJ DETINJSTVA	49
KRAVA JE USAMLJENA ŽIVOTINJA	50
LEPOTA REČENICE	52
SOVA	54
NEZAPISANO	56
ČEKANJE	58
ČUČANJ	59
PERO	60
BEZ DAHA	62
ODGOVOR	63
RUB	64

BRZINA	66
NAČIN NAGIBA	67
ŠUŠANJ	69
SNEG	70
NEGDE ISPOD MOJIH NOGU	72
KOAN OD PRIČE	73
ZEČJE OČI	74
PETER HANDKE	75
SVETISLAV BASARA INTERVJUJE SAMJUELA	
BEKETA ZA TREĆI PROGRAM RADIO BEOGRADA	77
ODSTUPNICA	80
PLITKE CIPELE	82
SLIKA	83
RITAM KALIPSA	84
MAŠINA	85
PRAVO JAČEG	86
MARAMICE	87
KAUBOJ	88
SMRTONOSNA MATEMATIKA	89
BUJICA	90
ŠTA SAD?	91
DOLAZAK NOĆI	92
KLUPE	93
OZBILJNOST NAMERE	94
MALA SVETLOST	95
UTICAJ ZEMLJOTRESA	96

URSULA	97
U BAŠTI	98
TRAJANJE IGRE	99
PEKAR NE VOLI HLADNU VODU	100
GDE JE, I KADA, SVE TO MOGLO DA SE DESI	101
MUK	102
ŠTA JE ŽIVOT?	103
MOĆ STRAHA	104
ČAMAC NA JEZERU	105
PRIPOVEDANJE I PRIČA	106
KAŠNJENJE	107
RAČUNI	108
TRI ŽENE	109
VOĆE	110
LJUDI I BOGOVI	111
DOLAZAK ĆUTANJA	112
SVRAB	113
ZVUCI GAJDI	114
KRILA	115
NEMA SAVRŠENSTVA	116
DOSADA	117
GLAS	118
PRAVA PRIČA	119
NE RADITI NIŠTA	120
PET MALIH PRIČA O MOJOJ ŽENI	121
ŠTIPALJKA	124
NAŠ UČITELJ	125

ČITALAC

Čitalac koji se izgubi na jednom mestu u knjizi nađe se na drugom, ali sasvim izmenjen. Dugo se ogleda u malom ogledalu, pipa brkove koje ranije nije imao, gladi kosu koja mu dopire do ramena. Nema šta, dobro mu je i ovako, izvan knjige. Knjiga leži na stolu, otvorena. Čovek prilazi i zatvara je. Kada ponovo pogleda u ogledalo, u njemu ne vidi ništa.

VLADA RISTIĆ, APOTEKAR

Je sanjao snove koji se nisu razlikovali od stvarnosti. U njima nije bilo onog neočekivanog zaokreta Iracionalnog, nisu se dešavale uobičajene metamorfoze Realnog, pojavljivale višeznačnosti Simbola. Izgledalo je, najbolje je tako reći, da se java nikada ne prekida, da neprestano traje, da se Vlada Ristić, apotekar, samo priseća, ali ne tumači, ne objašnjava. Dokle je to moglo da traje? Vlada Ristić, apotekar, nije znao. S vremenom je potpuno izgubio predstavu o tome kada je budan a kada spava. Otvarao je oči i tonuo u san.

AUTOBIOGRAFIJA

U prepolovljenim ogledalima vidite samo donji deo svoga tela.

TRENUTAK

Ali kada namerite, već je prekasno.

Odlučite da sledeći put budete mnogo brži, ali ne znate kada je sledeći put.

Rešite da sve prepustite zaboravu.

Kako, međutim, proveriti da ste nešto zaboravili?

USAMLJENOST

Ponekad, dok hodate, prate vas mnoge životinje.

ZVUK

Oslonjen o laktove, čovek u krevetu pokušava ponovo da čuje zvuk za koji je siguran da ga je malopre čuo. Žena pored njega se meškolji, pokušava da ga privuče bliže sebi, dotiče mu, evo, i penis, miluje mu butine. Taj zvuk, kaže čovek, jesi li čula taj zvuk?

POGAĐANJE

Moja žena krije obe ruke iza leđa i traži da pogodim u kojoj od njih drži nešto za mene. Pokazujem levu ruku, i ona pruža pesnicu, otvara je, širi prazan dlan. Pokazujem desnu ruku. Ona pruža pesnicu, otvara je, ali i taj dlan je prazan. Moja žena je zbunjena. Okreće ruke, gleda iza sebe, odiže stopala. Malopre sam ga imala, kaže, a sada ne mogu nigde da ga nađem.

PET, NE VIŠE

Znam mnogo reči, ali malo je onih koje koristim. Ako me nešto pitaju, odgovorim; ako ne pitaju, ćutim. Koliko reči je potrebno da bi se odgovorilo na bilo koje pitanje? Dve, tri, najviše pet: „da“, „ne“, „možda“, „ne znam“. Sve ostale su nepotrebne, pogotovo kada čovek ništa ne pita.

STO

Od svih predmeta na stolu, samo jedan nije oštar.

BRDO

Sa mesta na kojem stojimo, visoko na brdu, možemo da vidimo čoveka u podnožju, na puteljku. Nama su bila potrebna dva sata da se popnemo do vrha, jer Nelu malo boli noga a Vesna je uvek umorna, ali njemu sigurno ne treba toliko. Rasprostiremo plastični stolnjak preko trave, vadimo sendviče i jabuke iz rančeva. Pijemo sok od borovnice. Kada se čovek pojavi, stariji je nego što smo zamišljali. I nije zadihan.

KONDUKTER

Čovek i žena sede u kupeu brzog voza. Ne poznaju se. Izmenili su nekoliko učtivih rečenica kada su ušli, to je bilo sve. Potom je žena sela do prozora, desno od vrata, a čovek se smestio naspram nje. Žena je izvadila knjigu iz tašne i počela da čita. Čovek je gledao kroz prozor. Knjiga se i dalje nalazi u ženinim rukama, ali ona je ne čita. Ona spava. A ni čovek ne gleda kroz prozor. On sada posmatra ženina kolena koja se, kako je san osvaja a telo prihvata ritam truckanja, sve više šire, tako da on prvo vidi njene butine, zatim rub čarapa, i na kraju, tako je, njene bele gaćice. Saginje se da bolje pogleda, a tada se na vratima kupea pojavljuje kondukter. Čovek nastavlja kretanju, kao da želi da podigne nešto sa poda, i doista uzima ko zna čiji pikavac i ubacuje ga u pepeljaru ispod prozora. Kondukter prvo overi čovekovu kartu, potom lako dotakne ženino rame. Tada primeti njena raširena kolena i zadignutu suknju, pogleda čoveka, namigne mu, i ponovo je dodirne.

VALZER

Robert Valzer kaže da razgovor umara, kažem. Nikada me nijedan razgovor nije umorio, kaže moja žena, i ponavlja: Nikada. Vrednost reči, čitam, određivanje njihovog dejstva, pre će zaboraviti onaj koji govori negoli ćutljivi. Hoćeš da kažeš, naglo se uspravlja moja žena, da ja, kada govorim, samo trošim reči? Nije to moj stav, odgovaram, nego Valzerov, ništa ja nisam rekao. Kada ti govoriš, nastavlja moja žena, onda su tvoje reči medene kao ta tišina, a kada ja govorim, to je klepet krila u praznini, tako to ispada, zar ne? Predivna je duhovna sloboda usamljenog, kažem, to je ponovo Valzer. Dobro, uzvraća moja žena, neka ti onda Valzer spremi samotnu večeru. Kasnije, u kuhinji, dok jedem hleb namazan tankim slojem margarina, počinjem da razumevam težinu usamljeničkog iskušenja.

OPTUŽENI

Optuženi je rekao da se kaje, iako je znao da to neće ublažiti odluku suda. Kaje se, međutim, nastavio je, zbog sebe a ne zbog suda, pa stoga i izražava na ovaj način svoje kajanje, uprkos znanju da to neće ni u najmanjoj meri uticati na sudije, te da će oni ostati verni svojim uverenjima, u skladu sa zavetom koji su dali onog dana kada su proglašeni sudijama. Kada odu kući i presvuku se, pronađu omiljene papuče i smeste se u fotelju, onda mogu da misle na drugi način, može i suza da im zaiskri u oku, ali ne i ovde, u sudnici, ovde moje pokajanje, rekao je optuženi, pripada samo meni i, nadam se, Margareti Vukov, zbog koje se ovde nalazim. Potom je optuženi rekao kako je već kod prvih udaraca osetio kajanje, ali je tada počeo da se ljuti na sebe što oseća kajanje, i nastavio je još žešće da udara, ali sa svakim udarcem raslo je i njegovo kajanje, što je opet dovelo do povećanja ljutnje i jačine udaraca, koji su, naravno, još više podsticali kajanje, i tako su se, rekao je, smenjivali gnev i kajanje, sve dok, možda mu neće u to poverovati, kajanje nije prevagnulo. Margareta Vukov je tada ležala na zemlji, skvrčena u loptu, rekao je optuženi, a on ju je udarao nogama, ali kada je četvrti put zamahnuo, i to levom nogom, osetio je kako ga od glave do pete prožima kajanje, i noga mu je klonula, srušio se

na kolena, i počeo da je ljubi po okrvavljenom licu, čak je legao na zemlju pored nje, obgrlio je i ponavljao da se kaje, ponovio je to bar petnaest puta, ali ona ga nije čula. Stoga se nada, rekao je, da ga ona sada čuje, i da je to sve, da nema više ništa da kaže, jer već je rekao da ovo kajanje samo njemu pripada i da zna da ni na koga neće uticati, pogotovo ne na sudije. Bar ne ovde, rekao je, i seo.

NEBO

Kada je Jakov Baruh umro, pomerilo se nebo. Bila je noć, i u jednom trenutku raspored sazvežđa se promenio, kao da je svod nad nama ogromna projekcija koju je neko, ko zna kako, zamenio drugom. Krojač je rekao da je i on to video, i da se onda, u izlogu njegove radnje, sama od sebe, upalila ukrasna sveća. Kovač je odmah posle toga, posle pomeranja neba, čuo kako njegov nakovanj odzvanja iako nikoga nije bilo u radio-nici. Poštar se naglo probudio iz sna i video da su mu prsti umrljani pečatnim voskom. Pesnik je na uzglavlju, jer tek tada je pošao na počinak, našao list papira sa pesmom ispisanom nepoznatom rukom. Jedino Matilda, Jakovljeva udovica, nije ništa primetila. Probudila se tek kada su sunčevi zraci prodrli kroz prozor, osetila hladnoću Jakovljeve ruke, i znala je, još pre nego što je ugledala njegova raširena usta, da je Jakov umro. To joj je bilo dovoljno. O nebu ionako nije ništa znala.

NADZORNIK

Niko ne može da nađe uzorak. Otvaraju se ladice, pomeraju predmeti na stolovima, prazne se korpe za otpatke. Nadzornik smene urla iz ugla: Ako uzorak ne bude pronađen, svi ćete biti otpušteni! Napokon, kada nada već počinje da se tanji, uzorak se otkrije na polici, tamo gde obično stoji. Nastaje graja, žamor, čuju se usklici i pljeskanje, čak se i nadzornik smeška. Posle toga, dok ispred zgrade pijemo pivo, pitaju ga da li je stvarno mislio sve nas da otpusti. Sve do jednog, kaže nadzornik i ponovo se smeši. Tada ga Sava, koji stoji tik do njega, tako snažno udari pivskom flašom po glavi da nadzornik, ne krijući iznenađenost u očima, pada kao proštac na zemlju. Odatle, odozdo, trza nogama i ječi, ali na njega više niko ne obraća pažnju.

PAŽLJIVOST

Uvek sam pažljiv. Uvek pazim gde šta ostavljam, uzimam u obzir odnos boja, odnos veličina, ne previđam sklad po nameni, kontrast po neminovnosti. Kod mene, na primer, viljuška uvek leži pored noža, nikada nož pored viljuške. Pa i u tanjiru biram grašak prema obliku, pravim od pirinča jednake oble zalogaje. Jedino supa stvara neprilike; rezanci teže haosu; tečnost je prevrtljiva; dronjci se raspadaju. S knedlama se lakše izlazi na kraj: plivaju na površini, postojane su, razlike i sličnosti brzo se uočavaju. Eto, to sam hteo da kažem: da sam zahvalan malim stvarima koje život čine jednostavnijim.